

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens. Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Schamhapt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13591

- XIII. GEORGIUS de *Schönbering* rexit an. 27. minus duob. mensibus, denique laboribus senioq; confectus liberè resignauit an. 1479.
- XIV. ERASMVVS è Conuentu *Osterhouen* rex. an. 3. ob. 9. Cal. April. ann. 1483.
- XV. IOANNES præf. an. 11. ob. an. 1494.
- XVI. GREGORIVS, rex. an. 26. ob. IV. Non. sept. an. 1520.
- XVII. LEONARDVS præf. an. 15. ob. an. 1535.
- XVIII. AVGVSTINVS antea administrator in *Osterhouen*, præfuit an. 7. ob. an. 1542.
- XIX. VDALRICVS rexit an. 14. ob. an. 1556.
- XX. CASPARVS *Fraich* bene præfuit & profuit annos. 13. & obiit Anno 1569.
- XXI. WOLFGANGVS rexit an. 17. ob. an. 1587.
- XXII. IOANNES *Dayser* è Conuentu *Osterhouen*. gubernauit an. 15. ob. anno 1601.
- XXIII. MICHAEL *Reiser* & ipse de Conuentu *Osterhouen*, functus munere suo dignè & laudabiliter an. 13. mortem obiit an. 1614.
- XXIII. CHRISTOPHORVS *Pofchinger*, antea per annos aliquot Prior. *Osterhouen*. modernus Abbas.

SCHAMHAPT.

COLLEGIVM Canonicoꝝ Regulariũ S. Augustini, Schamhapt ad fontem Cesriui, dicti Schambach, supra vicum Altmanstain. Quadam nobilis matrona Gertrudis, vidua Berchtoldi, cum filia Luirgarda instituit Collegiũ pro Canonicis Regularibus S. Augustini, circa Annum Domini 1130. Confirmatũ Heinricus Episcopus Ratisbonensis, ac amplius dotat cum parochia ibidẽ, ne non cum filiabus suis ac omnibus decimis ad eam pertinentibus, de quo extat ipsius diploma de eodem anno. Berchtoldi mariti quondam fundatricis meminit Ioann. Auent. lib. 6. fol. 622. sed de familia nihil. In alia quadam huius Heinrici Episcopi confirmatione Biburgen. Monasterio super Parochia Adlungestorf data, de an. 1133. citatur inter alios testes, Rachyvinus de Schamhapt. Sequitur tenor confirmationis.

IN nomine S. & indiuiduæ Trinitatis, Ego Heinricus, Dei gratia Ratispon. Ep̃s, Christi fidelibus in perpetuum. Nouerit omnium fidelium præsens ætas & successura posteritas, qualiter ergo Heinricus, Dei gratia Ratisponensis Episcopus, prædium, quod dicitur Schamhapt, suscepi, & Successoribus meis Ep̃is piè & intemeratè tenendi atq; tuendi reliqui. Quædã enim nobilis vidua, Gertrudis nomine cum vnica filia sua Lucarda, sæculo renunciantes, & Deum facultatum suarum hæredè esse cupientes, pro salute animarũ suarum parentumq; suorum, tradiderunt ad altare S. Petri in ciuitate Ratisbonensi, præsentem Clero & populo prædium suum quod Schamhapp dicitur, & omnia seu in terris, siue in syluis, aut in aquis vel mancipiis, atq; in omnibus quæ hæreditario jure possidebant, ea videlicet conditione, quatenus regulares Canonici secundum regulã sancti Augustini ibidem ordinentur, & ordinati inuiolabiliter conseruentur, quibus etiam necessaria de prædictarum rerũ redditibus ministrentur; Ipsi autem regulares Canonici in obedientia & tuitione Episcopi Ratisponensis permaneant, ac liberã potestatem Præpositum seu etiam Aduocatum eligendi habeant, qui Aduocatus defensor, non grauator Ecclesiæ debet existere, nec ad posteros suos hæreditario iure, nisi ex consensu Præpositi ipsam Aduocatiã trans-

transmittere. Nos quoque cum consilio Chori & Ministerialium nostrorum pi-
am deuotionem ipsarum adiuuantes, & locum in melius crescere cupientes,
pro remedio animæ nostre, Successorumque nostrorum Parochiam ipsam, in
qua ipse locus situs est, cum omnibus appendiciis suis, videlicet Capellis suis
in Preitenhule, in Megmerstorf, & decimistoris & indiuisis ipsis perpetualiter habenda
contulimus; sepulturam quoque omnium de Episcopatu nostro, qui eam sibi
postulauerint, liberè habeant, decimamque pro laboribus propriis & animati-
bus, nulli omnino persoluant. Præcipimus etiam vt fratres inde apostatantes
Apostolico & Episcopi Anathemati, nisi resipuerint, subiaceant. Si quis vero
Episcopus, quod absit, prædictam Schamhaptensem Ecclesiam perturbare, aut
bona vel Aduocatiâ eius inbeneficiare, aut iura mutare, aut cassare voluerit, si
non resipuerit, diuinæ ultioni subiaceat, & fratres eiusdem Ecclesiæ sedem Apo-
stolicam appellandi ius habeant, & ad ipsam confugiendi, atque ita à Domino
& potestate Ratisponensium Ecclesiæ dicendi libera erit facultas, vel ipsa hære-
ditas ad proximos redeat hæredes. Et, vt hæc talis traditio & institutio indubi-
tata ac inconuulsa futuris maneat temporibus, hanc inde chartâ conscribi, & si-
gillo nostræ auctoritatis præcipimus muniti. Huius autem traditionis & insti-
tutionis Testes sunt, mōre Bauarorum aurbus tracti, Albertus Decanus, Got-
fridus Capellanus, Wolfherus Custos, Idungus Magister scholarum, Henricus
Capellanus, Berchtoldus Cellarius, Rupertus de Tanne, Berchtoldus de Cham-
be, Laici verò hi sunt, Ottō vrbis Præfectus, & filius eius Henricus, Leutoldus
Comes, Otto Comes de Metn, & frater eius Henricus, Ernestus filius Marchio-
nis Leopoldi, Rupertus de Allenpach, Vichnant de Wolfspach, Geroldus de
Pârgen, Ribinus de Mangolting, Hertvvich de Aspach, Albero de Tunnbrun-
ne, Erchenpertus de Sturn, Ministeriales, & plures alij. Data ann. Incarnationis
Dominicæ M.C.XXXVII. Indiſt. X. quarto Cal. Maij.

ADVOCATIAM huius Monasterij habuerunt Dñi de Abensperg in feudum,
quam Vlricus de Abensperg, ab Vlrico de Lapide, fratris sui filio emit, cum con-
sensu Henrici Episcopi Ratisponensis, tanquam directi Domini cum pacto, si
intra sexennium ab eo non redimeret hoc ius redimendi. Ludouico Duci Ba-
uarie cederet. An. 1292. hac ratione Aduocatiâ ista, vt puto, ad Duces Bauarie
peruenit, quam postea Ludouicus Imperator, vna cum dominio ac castro Alt-
manstain, Nobilib. de Hauzendorf impingnorauit, Dominus Ioannes de Aben-
sperrursum redemit.

REPERIO Nobiles de Wildenstein hanc Aduocatiâ etiam aliquando te-
nuisse, vt puto, pignoratitio tit. quam Heinr. de Wildenstein de Rotenberg vé-
didit Dño Henrico de Hauzendorf, cum omnibus iuribus, sicut per successio-
nem à parente & auo suo ad ipsum peruenerat, an. 1340. Dominus Henricus
rursum vendidit, vna cum oppignoratione castri ac dominiij Altmanstain, Dño
Ioanni de Abensperg, Anno Dñi 1374. Quod ius sui successores vsque ad Ni-
colaum vltimum huius familiæ tenuerunt, cui tam in dominiis, quàm in aliis
iurib. Principes Bauarie successerunt, hinc puto primos fundatores fuisse de
familia Abenspergen.

NOBILES qui ibidem anniuersaria fundârunt, & dotârunt Monasterium,
Dñi de Abensperg, Aduocati illius Monasterij,

MENDORFER,

HINZENHÄVSER,

SANDERSTORFER,

MVCKENTALER,

ADDI.

ADDITIONES.

Impetrauit *Sermus Bavarie Dux Maximilianus* à S. D. N. *Paulo V.* subsequentem Bullam vigore cuius, *Monasterij Schamhaupt.* redditus ac prouentus annui applicati fuerunt *Academiae Ingolstadt.* & domui Regulari S. *Augustini* ibidem. an. 1606. Octauo Cal. Iunij,

Paulus Episcopus seruus seruorum Dei, dilecto filio officiali *Eysteten.* Salutem & Apostolicam benedictionem, Pastoralis officij cura nobis meritis licet imparibus ex alto commissa nos admonet, vt circa ea per quae Religioforum & aliorum piorum locorum ad fidei Catholicae defensionem & propagationem, bonarumque artium cultum institutorum & personarum in illis degentium commoditati & profectui valeat prouideri, propensis studiis intendamus, & in his Pastoralis officij huiusmodi partes etiam per suppressionis Monasteriorum propter aliquod impedimentum derelictorum ac erectionis parochialium Ecclesiarum ministerium fauorabiliter interponam, prout Catholicorum Principum vota id exposcunt, ac personarum, locorum & temporum qualitate debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire. Sane dilectus filius nobilis vir *Maximilianus Bavarie Dux* nobis nuper exponi fecit, quod cum in villa *Schambaupten Ratibonen.* Diocesi, Ducatus *Bauariae,* quoddam Monasterium *Schambaupten* nuncupatum Ord. S. *Augustini* Canonicorum Regularium fundatum reperitur, & eo quod in loco minus salubri & siluestri constructum & aedificiis collapsum existit, magnaue reparatione indiget illud à multis annis citra ab illius Canonice Regularibus derelictum fuerit, dictique ordinis superioribus de eo illiusque regimine & gubernio nullam curam habentibus dictus *Maximilianus Dux,* summa eius pietate ac erga Monast. huiusmodi deuotione illius curam in se suscepit, & presbyterum qui inibi sacrum Missae officium celebret, ac dilectis filiis parochianis Ecclesiae dicti Monasterij quae etiam parochialis existit Ecclesiastica Sacramenta ministret, & aliquem, qui illius res & iura temporalia administret sibi semper manutenerit, in oppido vero *Ingolstadt* *Eysteten* diocesi, quaedam domus Regularis B. *Mariae* virginis de *Schutter* nuncupata ordinis eiusdem S. *Augustini* fratrum Heremitarum alias pro fratrum secundo dicti Ordinis in Vniuersitate studij generalis *Ingolstadt* huiusmodi bonarum litterarum studiis ad hoc vt illorum regularia loca illarum partium in quibus copiosus Religioforum viget numerus, & regularis disciplinae norma seruetur, viris absolute eruditionis qui ad populum contiones habeant & de Religione ac fide Catholica aduersus illam oppugnantes rationem reddere possint abundant, incumbere volentium commoditate extracta fuerit, sed ob illius fructuum & reddituum tenuitatem, vnus tantum presbyter, qui in Ecclesia dictae Domus regularis sacra peragit, ac duo fratres secundo dicti ordinis studiorum suorum causa in conuictu dilectorum filiorum Patrum Societatis Iesu dicti oppidi sumptibus, & expensis ipsius *Maximiliani Ducis* iam ab aliquot annis sustententur, nec non in dicto oppido celeberrima ac Vniuersalis *Academia* studiosorum frequentia floruerit & floreat, ac in conseruanda & propaganda Religione Catholica aduersus vndiq; grassantes haereses plurimum contulerit ac etiam conferat utilitatis, nihilominus ea redditus annuos adeo tenues habet, vt dilectos filios eius Professores sine contractione arii alieni vix alere possit. Et propterea si dictum Monast. illiusque ordo, denominatio, essentia & natura, titulus Abbatis caeteraque in eo officia, officinae, claustra, refectoria & dormitoria ac in eorum Monasterio, illiusque Eccles. & ambitu perpetuo supprimeretur & extingueretur, illisq; sic suppressis & extinctis

tinctis prædicti Monasterij Ecclesia in parochialem Ecclesiã dictæ villæ *Scham-*
haubten quatenus opus sit cum sacristia, Fonte Baptismali, Cāpanili, campanis,
 cemiterio aliisque insignibus parochialibus quatenus iam in ea non existant
 pro vno proprio illius Rectore etiam perpetuo erigerentur & instituerentur, &
 ab ipso Monasterio illiusque proprietatibus rebus & bonis vniuersis tot ex qui-
 bus ducenti floreni monetæ illarum partium, qui centum & decem, & tot ex
 quibus quadringenti floreni similes, qui ducentos & viginti Ducatos auri de
 Camera circiter constituunt, ad effectum infra tactum etiam perpetuo dismem-
 brarentur & separarentur, illisque sic separatim & dismembratis ducenti vide-
 licet parochiali sic erigendæ, at quadringenti floreni huiusmodi dictæ domui
 regulari, residuū vero proprietatū, rerum & honorū Monast. huiusmodi eidē
 Academiæ pariter perpetuo applicarentur, & appropriarentur, ex hoc profectio
 nulla superiorib. & Canonicis regularibus primodicti ordinis, cū prædictū Mo-
 nasterium vt præfertur pro derelicto habeatur, iniuria inferetur, dictaque ani-
 marum cura melius per proprium Rectorem quam presbyterum amouibilem
 exerceretur, ac in prædicta domo regulari maior religiosorum numerus, qui in
 dicta Vniuersitate litterarum studiis incumbere manutenerentur, ipsiusque
 Academiæ, ac dilectorum filiorum illius professorum subuentioni plurimum
 consuleretur. Quare pro parte dicti *Maximiliani* Ducis asserentis fructus, red-
 ditus & prouentus Monasterij huiusmodi & illi forsitan annexorum sexcentos
 Ducatos auri de camera secundum communem estimationem valorem an-
 nuum non excedere nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis
 opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui
 dudum inter alia voluimus quod petentes beneficia ecclesiastica aliis vniri te-
 nerentur exprimere verum annum valorem secundum estimationem præ-
 dictam & beneficij cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio non valeret, idem-
 que in quibusuis suppressionibus perpetuis, concessionibus, dismembrationi-
 bus & applicationibus etiam de quibuscunque fructibus & bonis Ecclesiasti-
 cis, ac etiam in confirmationibus vnionum singularumque dispositionum hu-
 iusmodi obseruari voluimus, prædictum *Maximilianum* Ducem à quibusuis
 excommunicationis, suspensionis & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententiis,
 censuris & pœnis à jure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quib.
 quomodolibet in aodatus existit, ad effectum præsentium duntaxat consequē-
 dum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes huiusmodi suppli-
 cationibus inclinati, discretionis tuæ per apostolica scripta mandamus, quate-
 nus vocatis qui fuerint euocandi super præmissis omnibus & singulis, auctorita-
 te nostra te diligenter informes, & si per informationem huiusmodi ita esse re-
 pereris prædictum Monasterium per desertionem huiusmodi aut alias quouis
 modo, etiam si ex illo quauis generalis reseruatio etiam in corpore iu-
 ris clausa resulter, præsentibus haberi volumus pro expresso vacans, etiam si
 tanto tempore vacauerit, quod eius prouiso iuxta *Lateranen.* statuta Concilij
 aut alias Canonicas sanctiones ad sedem Apostolicam legitimè deuoluta exi-
 stat, & illa ex quauis causa ad sedem eandem specialiter pertineat, at super il-
 lius regimine & administratione inter aliquos lites seu illorum possessores vel
 quasi molestia cuius lites statum etiam præsentibus haberi volumus pro expres-
 so, pendeat indecisa, dummodo tempore dato præsentium eidem Monasterio
 de Abbate Canonicè prouisum non fuerit, nec non illius ordinem, denomina-
 tionem, essentiam & naturam ac titulum Abbatis ceteraque in eo officia, offi-
 cinas, claustra, refectoria, dormitoria ac regularem obseruantiam in eo illiusque
 Ecclesia ac ambitu & alijs adiacentibus suis vniuersis etiam primodicti ordinis
 supe-

superioribus & in hoc interesse, aut grauamen habentibus ad hoc non consentientibus illisque forsan inuitis dicta auctoritate nostra perpetuo supprimas & extinguas, illisque sic suppressis & extinctis Ecclesiam Monasterij huiusmodi in parochialem. Ecclesiam dictæ villæ *Schamhaupten* etiam quatenus opus sit, cum sacristia, fonte baptismali, campanili, campanis, cimiterio, aliisque insignibus parochialibus etiam quatenus in ea non adsint, pro vno perpetuo illius Rectore, qui eidem parochiali Ecclesiæ in diuinis deseruiat, ac illius parochianis sacramenta Ecclesiastica ministret, eorumque animarum curam exerceat, ac alia quæ de iure, necessitate, aut alias quomodolibet ad parochum seu similem Rectorem parochialis Ecclesiæ spectant & pertinent, faciat, dicat & exequatur etiam perpetuo erigas & instituas, nec non à prædicto Monasterio sic extincto illiusque proprietatibus censibus, rebus & bonis vniuersis tot, ex quibus ducenti, ac tot ex quibus quadringenti floreni huiusmodi percipi possint pariter perpetuo dismembres & separe, illisque sic dismembratis & separatis ducentos videlicet dictæ parochiali Ecclesiæ pro illius dote, illamque pro tempore obtinentis sustentatione, nec non quadringentos florenos huiusmodi eidem domui regulari pro tot secundo dicti ordinis fratrum, qui bonarum litterarum studiis in eadem vniuersitate incumbere, velint, donec DEI omnipotentis munificentia & liberalitate, ipsiusque *Maximiliani* Ducis cura maioribus ampliabitur redditibus annuis manutene, residuum vero proprietatum censuum rerum ac bonorum Monasterij huiusmodi valorem annuum ducentorum & septuaginta Ducatorum, parium non excedentium eidem. Academia pro illius Professorum sustentatione & sustentatione pariter perpetuo applices & appropries, ita quod post applicationem & appropriationem prædictas, si illas per te vigorem præsentium fieri contigerit, liceat parochialis Ecclesiæ Rectori ac Domus regularis fratribus in prædicta vniuersitate vt præfertur. studentibus nec non Academia huiusmodi Rectori seu illius professoribus pro tempore existentibus per se vel per alium, seu alios eorum & parochialis Ecclesiæ, nec non domus regularis & Academia huiusmodi respectiue nominibus propria auctoritate, corporalem, realem & actuaalem possessionem proprietatum, censuum, rerum & bonorum quorumcunque, parochialis Ecclesiæ aut domui regulari ac Academia prædictis etiam respectiue applicandorum & appropriandorum cum omnibus & singulis iuribus & pertinentiis suis liberè apprehendere & apprehensam perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, iura, obventiones & emolumenta quæcunque percipere, exigere, leuare, arrendare, locare, dislocare ac in suos vsus & vtilitatem respectiue conuertere Diocesani loci vel cuiusuis alterius licentia desuper minimè requirita, præsentibus quoque litteras etiam ex eo quod interesse habere prætendentes ad hoc vocari & causa seu causa propter quam seu quas præmissa à nobis emanarunt & coram ordinario loci tanquam à dicta sede delegato aut alias quomodolibet examinata, verificata, & iustificata non fuerint, seu quibusvis aliis causis de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio aut intentionis nostræ vel quopiam alio defectu notari seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi seu reuocari vel inuaduari aut ad viam & terminos iuris reduci, seu in ius vel controuersiam vocari, aut aduersus eas quodcunque iuris & facti vel iustitiæ aut gratiæ remedium intentari, impetrari vel concedi nullatenus vnquam posse, sed eas aduersus quoscunque impugnationes validas & efficaces esse ac fore, sicque ab omnibus & singulis conferri, & ita per quoscunque Iudices & causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari &

Metrop. Salisb. Tom. III.

bb

diffi.

diffiniri debere ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari irritum & inane dicta auctoritate nostra decernas, non obstantibus priori voluntate nostra prædicta ac *Late. raven.* Concilij nouissimè celebrati vniones perpetuas nisi in casibus à iure permissis fieri prohibentis, ac Apostolicis nec non in Vniuersalibus Prouincialibusque ac Synodalibus Concilijs editis & edendis specialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, nec non primodièti ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis & litteris Apostolicis primodièti ordini illiusque superioribus & personis sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs, derogatorijs aliisque efficacioribus & insolitis clausulis irritantibusque & alijs decretis in genere vel specie, etiam motu proprio & ex certa scientia, ac Consistorialiter & alias forsan quomodolibet concessis, confirmatis & innouatis, quibus omnia, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa, & indiuidua ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio seu alia quavis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illis alijs in suo robore permansuris hac vice duntaxat, harum serie specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum *Roma* apud sanctum *Petrum* anno incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo sexto, Octauo Calend. Iunij. Pontificatus nostri anno secundo.

Pro Illmo & R^{mo} D^{no} Sum: L. Duccius.

Scipio Cabellutius

S. de *Vrsinis*.

SCHEFTLARN

DE Institutione huius Monasterij ordin. Præmonstraten. scribit Auentin. lib. 3. Annalium, fol. 303. his verbis: Tessalonis Ducis ope & fauore Vlricus Sacerdos equestris ordinis decem millia passuum supra Monachium in Pipino pago, in ripa Isaræ D. Dionysio construxit ædem, tradiditque Monachis diui Benedicti: à Schapha nunc cognomen, mutatis quoque cæremoniis habent. Nam candidati sunt, & diui Nordoperti mysta Præmonstratenses se nominant. Alibi in monumentis illius Monasterij ita habetur: Temporibus Tassilonis Ducis Bauariæ, V Valckerius Decanus in Teyningen, vir nobilis, primus fundator claustri Scheftlarn de propria hæreditate, & vocabatur tum Perenpach, & fuerunt ibi Canonici regulares, postea Benedictini, qui fuerant expulsi per Arnoldum impium, Ducem Bauariæ, & Vngaros.

ANNO 1140. Otto Magnus, Frisingen, Episcopus, erexit & renouauit claustrum prædictum, & posuit ibi Canonicos regulares à de ordine Præmonstratensium in perpetuum duraturum.

EXTAT ibi vetus diploma, eius tenor talis est: Ego ipse Petto, Episcopus & Abbas, primum ob Dei amorè, seu pro peccatis meis minuendis, seu pro æternare.

f. Auentin.
1140.